

undersøge, om man ikke kan hjælpe sig med en Hjælperer istedetfor at sætte den vedkommende Skolelærer paa Pension; nogen stor Betydning i Henseende til Sparommelighed kan det saaledes ikke have i den Henseende, om det end ganske vist har nogen. Da jeg nu imidlertid meget vel kan forstaae, at der kan være Tilfælde, hvor man kunde ønske at faae Bidrag fra Statens Side i det her omtalte Viemed, saa skal jeg dog tillade mig at henstille til de ærede Forslagsstillere, om de ikke ville gaae en anden Vej, som er den, der pleier at gaaes ved en saadan Vællighed, nemlig at begjære optaget paa Finantsloven, istedetfor den her omhandlede Udgift, som hidtil har staaet der, men paa en skjult Maade, en Sum til Holdelse af Hjælperere, aldeles paa samme Maade, som der er opført en Sum til Capellan-Hold. Capellaner ere jo for Præsterne det Samme, som Hjælperere for Skolelærere, og det er altsaa i fuldkommen Overeensstemmelse med den Fremgangsmaade, der ellers følges. Naar de ærede Medlemmer begjære en saadan Sum optagen paa Finantsloven, vil Sagen jo komme til Prøvelse i Finantsudvalget, og hvis da Rigsdagen derefter skulde stille den til Ministerens Raadighed, vil han i saadanne enkelte Tilfælde, hvor der kunde være særlig Mangel paa Lærerkrafter, og hvor man ved at træde til har Haab om at fremme Undervisningen, kunde komme disse Steder og dermed de vedkommende Amitter til hjælp. Dette vil være den naturlige Fremgangsmaade i fuld Overeensstemmelse med den, der ellers altid følges, hvortimod den Fremgangsmaade, der her foreslaaes, er aldeles uregelmæssig og en saadan, om hvilken Thinget ved anden Behandling med stort Fleertal har erklæret, at den ikke kunde vælges. Det er disse Grunde, der have bevæget mig og, som jeg antager, ogsaa de to andre Medlemmer af Udvalget til ikke at slutte os til disse Forslag; det vil naturligtvis beroe paa den høitærede Ministers Stilling til Sagen, hvorledes jeg endeligt vil stille mig dertil, men foreløbigt maa jeg fravaade at gaae ind paa dem.

at Mindretallet er utrættelig i at arbejde for at faae sit Formaal sat igjennem, thi skjøndt Thinget ved 2den Behandling med temmelig stort Fleertal forstaaede et Forslag, som ganske vist var noget videre gaaende end det foreliggende i Henseende til Statens Bidrag til Skolefonden, saa kommer det ærede Mindretal dog igjen med et Forslag, der ikke har saa ganske ringe Betydning. Det forekommer mig, at der ved dette Forslag er Spørgsmaal om ikke mindre end det, om man skal laae ind paa den Vej at søge at forsyne de gamle Skolelærere i Landet med Hjælperere istedetfor som hidtil at pensionere dem, naar de ikke længere kunne eller selv ikke længere troe at kunne røgte deres Kald. Det forekommer mig, at det ikke kan være nogen heldig Vej at laae ind paa, hverken for Læreren eller for Skolen. Den gamle Lærer, som ikke længere selv kan forestaae sit Kald, vil vistnok i de allerfleste Tilfælde heller foretrække at faae sin Afsted med Pension og nyde sin Alderdom i Ro istedetfor at vedblive at være selv ansvarlig for Skolen, medens dog en Anden skal gjøre hans Gjerning. Dette vil i mange Tilfælde medføre Brydret for den gamle Lærer, som man vistnok helst maatte forstaae ham for. Jeg troer heller ikke, at det paa nogen Maade vilde være i Skolens Lavn, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) udtalte. Naar det ærede Medlem sagde, at det vilde føre til, at man kunde see bort fra det Medlidenshensyn, som ellers ogsaa blev taget med Hensyn til Lærerne, ved at forsyne dem med en Hjælperer istedetfor at give dem Afsted, saa veed jeg ikke, hvor dette Medlidenshensyn skulde være at tage. Naar Læreren faaer Pension, saa behøver man jo ikke at være saa ængstelig ved, at bevirke hans Afsted, og det vil vistnok i de fleste Tilfælde, som jeg allerede har antydet, være ham endog behageligere at faae Pension, end at blive siddende i Embedet under saadanne Forhold. Jeg troer altsaa ikke, at den Grund, som det ærede Medlem fremhævede, er fyldestgørende, men derimod troer jeg, at det er indlysende, at det, naar der skal være to om den samme Gjerning, hvoraf den Eine skal have Ansvar, medens den Anden skal gjøre hans

N. Andersen: Det maa indrømmes,